

at være Tilfældet —; men disse to Ting have efter mit Skøn slet ikke Noget at sige med Hensyn til Universitetets egentlige Stilling. Hvad der er mig om at gjøre, er at faae sagt med Sandhed, at Universitetets Stilling som Vereenstalt albrig har været angreben fra Lovgivningsmagtens Side og formodentlig heller albrig vil blive det. Hvad angaar det Stiford, som er blevet brugt, og som formodentlig vil blive gjentaget, hvis dette Forslag ikke bliver til Lov, saa mener jeg, at vi skulle sørge for at faae det slaaet fast paa den rette Vis, paa den Vis, som det skal forstaaes, og det kan ikke forstaaes paa anden Vis end, at den lovgivende Magt ubentibend finder det hensigtsmæssigt og billigt, at der tages endel af Universitetets Kapitalformue til Universitetets egne Fornødenheder. Dermed skal jeg slutte disse Bemærkninger, og min Stilling til Sagen er saaledes givet.

Carlsen: De Udtalelser, jeg nys hørte, foranledigede mig til at bringe i Erindring, at det, der nærmest er Tale om, men som det ærede Medlem, der nu satte sig, syntes at misbillige, er, at man lader henstaa og supplere, forsaavidt det er nødvendigt, en Kapital, der særlig er henlagt til Brug for Universitetet. Det kan jo nemlig nok være, at den ærede Taler har Ret deri, at hidtil har Universitetet faaet saa mange Indtægter — nemlig, naar man medregner Forbrugen af den Kapital, der er henlagt til Universitetet —, at det har kunnet fortsætte sin Virksomhed; men det er jo netop et af Hovedspørgsmaalene her, om man bør skyde de forudsættelige nødvendige Udgifter hen paa Efterkommerne ved at lade disse Kapitaler fortære, og om man dernæst skal anse det ligegyldigt, om Universitetet har saadanne Kapitaler, at det i onde Tider har nogen Sikkerhed for at kunne fortsætte sin Virksomhed. I Anledning af, hvad det ærede Medlem senere fremsættede, skal jeg bemærke, at der i det, han sagde, for mig ligger et yderligere Bevis for, at et Universitet, hvis Pligt det er efter bedste Overbevisning at udbrede Oplysning om, hvad det betragter for at være sandt, eller hvad de, som komme frem dermed, beragte for at være sandt og rigtigt, at Universitetet, hvis Opgave det aabenbart er at stæffe Sandheden og Lyset frem, overmaade let i veylende Tider, hvor den ene Mening staar mod den anden, kan komme til at paadrage sig Uvillie enten fra den ene eller den anden Side i Døgnet. Men en saadan Frihed maa Universitetet have, thi ellers ophører det at vee til nogen virkelig Nytte. Og selv i saadanne Tilfælde, hvem kan vide, hvilke Principer Bedkommende kunne blive nødtie til at forsvare! Det er maaste Principer, som det ærede Medlem, der nu satte sig, slet ikke venter fra sit Stæde. Jeg siger kun, at selv denne Udtalelse viser hen til, at det er godt og vel, naar et Universitets Eksistens ikke

helt og holdent er reduceret til at være afhængigt af den stæblikkelige Gunst enten fra den ene eller anden Magthavers Side.

Wagen: Forsaavidt den ærede næstføregaaende Taler (R. Rasmussen) bemærkede, at det var en Mangel ved dette Lovforslag, at det ikke indeholder en endelig Opgjørelse af Forholdet mellem Universitetet og Statskassen, skal jeg dertil blot bemærke, at en saadan Opgjørelse jo i og for sig vil være umulig. Det følger jo af Universitetets Opgave og Viemed, at det maa fyldestgjøre Videnskabens Krav, fyldestgjøre sin Opgave som videnskabelig Høiskole efter de Fordringer, der stilles til enhver Tid. Disse Fordringer stige med Videnskabens Udvikling, de stige med Udviklingen af Samfundets aandelige og materielle Fornødenheder og deraf følger ogsaa, at der maa stilles yderligere Krav til de Midler, Universitetet behøver for at fyldestgjøre sit Formaal og sine Viemed. En Gang for alle at slaa fast: „Nu har Universitetet de Midler til at virke med, nu kan det fyldestgjøre sin Opgave, og forsaavidt det ikke kan komme ud af det med disse Midler, kunne vi ikke skyde Mere til, saa maa Videnskabens Udvikling og Høiskolens Fremadstriden staa stille“ — det vilde være en saadan Fremgangsmaade, som jeg antager under ingen Omstændigheder er forsvarlig. Det, som dette Lovforslag jo gaar ud paa, og det, som forekommer mig at være dets store Betydning, er, at derved henlægges et saadant Indbegreb af Midler til Universitetet, som er istand til nu at fyldestgjøre de Krav, Universitetet maa stille, og at den Formindskelse i Hensende til den særlige Universitetsformue, som i den forløbne Narrække har fundet Sted, derved igjen udslættes, og at den tidligere Tilstand retableres. Saa sagde det ærede Medlem, at der var brugt det Stiford i Anledning af, at denne Formindskelse af Universitetets Formue havde fundet Sted, at man vilde Universitetet tillivs. Ja, det glæder mig at høre. Jeg lytter med Begjærlighed til enhver Udtalelse, som bekræfter den Antagelse, at det ikke er Meningen med de trufne Foranstaltninger at rokke ved Universitetets sjette Eksistens, men jeg kan ikke sige Andet dertil, end at denne Udtalelse ikke stemmer ganske med, hvad den Kjendsgjerning udtaler, at Universitetets Formue fortæres. Denne Kjendsgjerning esterlader en vis Uro i Sindet angaaende det Spørgsmaal, hvad der tilsigtes med Hensyn til Universitetets fremtidige Eksistens. Naar det, at man henlægger en vis Formue til Fyldestgjørelsen af et vist Formaal, indeholder en Erkjendelse af, at dette Formaal er saa vigtigt og betydningsfuldt, at man een Gang for alle vil sikre de til Fyldestgjørelsen deraf nødvendige Midler, og naar det, at man har bevaret en Formue for dette Formaal, indeholder en Erkjendelse af, at man vedvarende anser dette Formaal for saa betydningsfuldt, at Midlerne til